

Hvad data viser om fodring op til fødsel

Årsmøde i Vet-Team

Holstebro 2015

Dyrlæge Børge Mundbjerg

Biovet

Hvad gør emnet interessant

- ▶ Tiden fra fødsel til fravænning er den vigtigste på farmen
- ▶ Hvalperesultatet er meget vigtigt for det økonomiske udbytte. (+ 55.000 kr. pr 0,1 hvalp på en gennemsnitsfarm)
- ▶ Sunde og trivelige hvalpe giver højere udbytte
- ▶ Det er en stor arbejdsbelastning at passe syge hvalpe
- ▶ Det påvirker ofte ejer, personale og familie, når det går galt.
- ▶ "Det forsømte forår"

Sundhed hos minkhvalpe

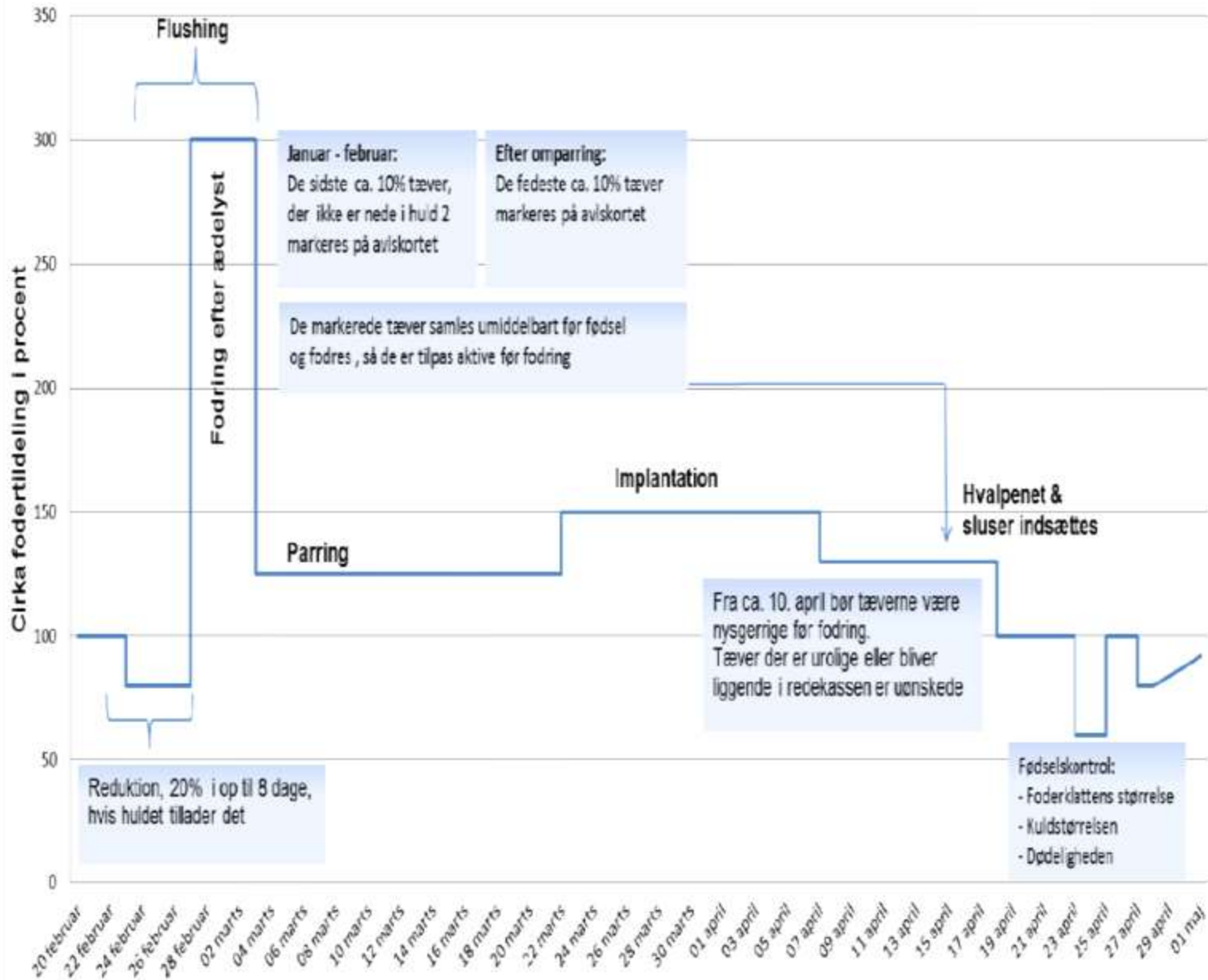
- ▶ Vi får født ca. 9 hvalpe pr fødende tæve.
- ▶ Der er ca. 6 hvalpe pr fødende tæve ved udsætning.
- ▶ Der tabes primært hvalpe indenfor de to første levedøgn og ved 30 – 42 levedøgn.
- ▶ Farme med diarre hos hvalpe "fedtede hvalpe" i 15 – 30 levedøgn, kan have store tab.
- ▶ 1. Fokus på fødsel.
- ▶ 2. Fokus på diarre.
- ▶ 3. Fokus på overgang fra mælk til foder.

Hvor meget betyder fodring for et godt resultat

- Problemer i fødsel og hvalpeperioden er et tilbagevendende problem – hvor stor betydning har fodring.
- På farmene er der stor fokus på fodring.
- Vi har en mangelfuld videnskabelig dokumentation for fodringens betydning for hvalperesultatet.
- Vi taler meget om de erfaringer, de enkelte avlere har.
- Vi gætter ofte om årsager – der er solgt mange "løsninger"
- Vi vil givet få flere foder data i fremtiden, men det løser ingen problemer, hvis de ikke bliver brugt.

Fodring og pasning fra flushing til fødsel 2013

Se altid på dyrenes adfærd!

Tævers krav til vedligehold i perioden

- Der mangler helt præcise tal på farm niveau.
- Til vedligehold skønnes det daglige behov at være ca. 215 kcal, svarende til 165 gram foder.
(130 kcal/100 gram)
- I drægtigheden er der yderligere krav til fostertilvækst, svarende til 110 gram fostervæv.
- Gennemsnitlig dagligt foderforbrug af 5 år for perioden 1. januar til 30. april ligger mellem 225 til 240 kcal (Sole avlerpanel 2010-2014)

Hvad påvirker vedligehold

- Dyrets aktivitet og huld.
- Temperatur, ved 1 grad koldere øges foderbehov til vedligehold med 3-4 gram (120 Kcal/100 gram)
- Vindpåvirkning, sluser, lukkede haller.
- Avl, typer, mørke typer æder lidt mere.
- Redekassen, størrelse og isolering.
- Halm over redekasser.

Foderstyrke kcal/dag i uge nr. 10 -20

Formålet med projektet

- Skabe debat om brug af objektive data til sikring og udvikling af produktionen.
- Skal rådgivning flytte "viden eller fiduser"
- Kan avleren se værdien.
- Er det muligt at indsamle troværdige data.
- Hvorledes fodrer avlerne i virkeligheden.
- Hvorledes kan vi involvere og motivere avler og personale.
- Hjælpe rådgivere med at udvikle et robust rådgivningsværktøj.
- Indtil nu er 22 farme besøgt – målet er ca. 30

Farmbesøg

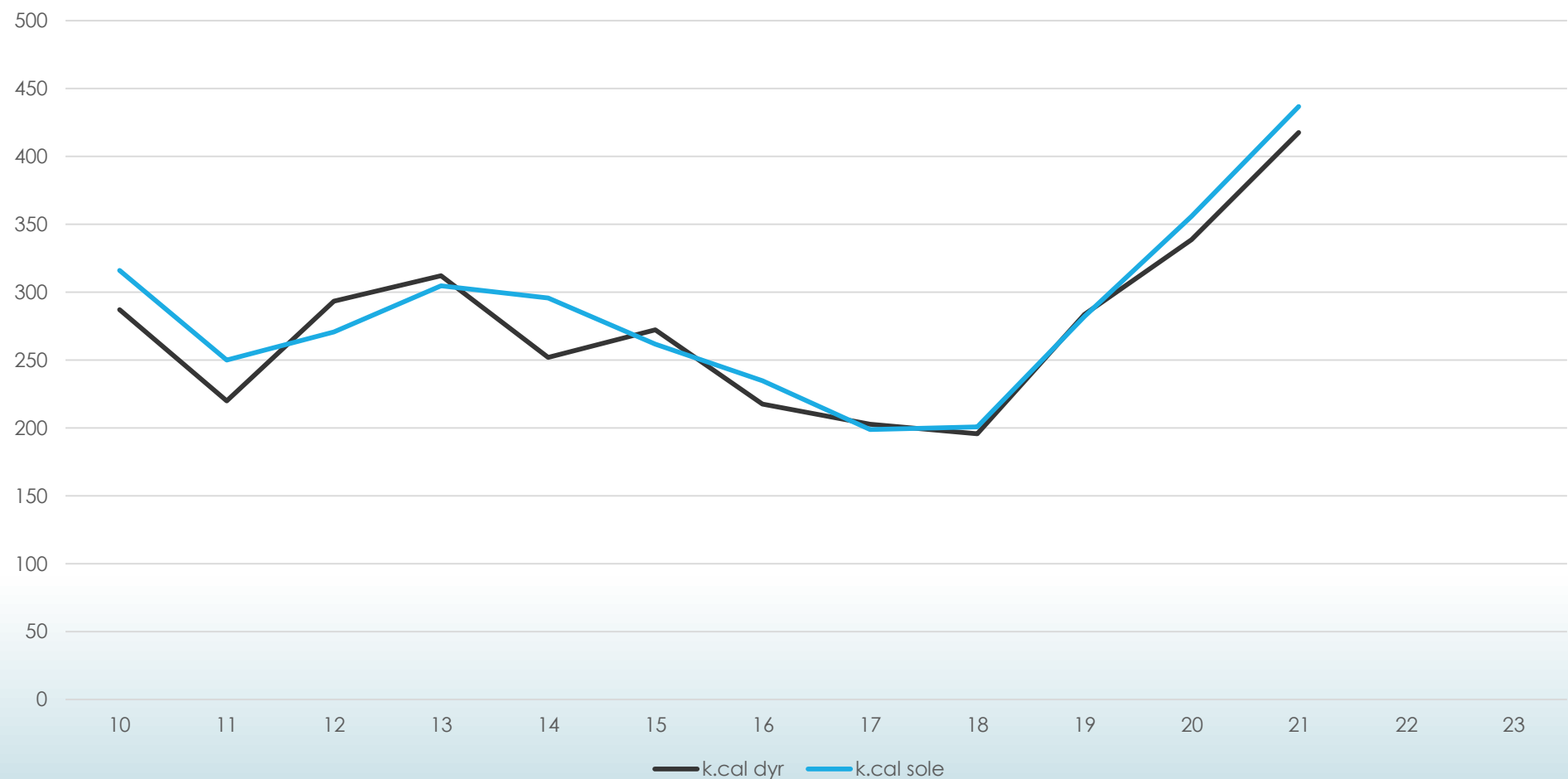
- Tidsforbrug ca. 1,5 time
- Forklaring om, hvorledes data indgår i opgørelsen
- Registrering af foderforbrug, med kopi af bilag fra fodercentral.
- Nøjagtig gennemgang af dyreantal, salg af dyr pelsning og dødsfald.
- Spørgsmål om strategi, fodermanagement, sundhed, m.m
- Hvis der er tid, så laves dataindtastning og analyse med det samme.

Et simpelt skema til registrering

Uge nr	kg foder	antal dyr	foder/dyr	k.cal/kg foder	k.cal dyr	k.cal sole
10			#####		#####	316
11			#####		#####	250
12			#####		#####	271
13			#####		#####	305
14			#####		#####	296
15			#####		#####	262
16			#####		#####	235
17			#####		#####	199
18			#####		#####	201
19			#####		#####	282
20			#####		#####	356
21			#####		#####	437
22			#####		#####	556

Fede tæver med forøget tab af hvalpe ved fødsel

Foderstyrke forår

Hvalpe med diarre og øget dødelighed

Foderstyrke forår

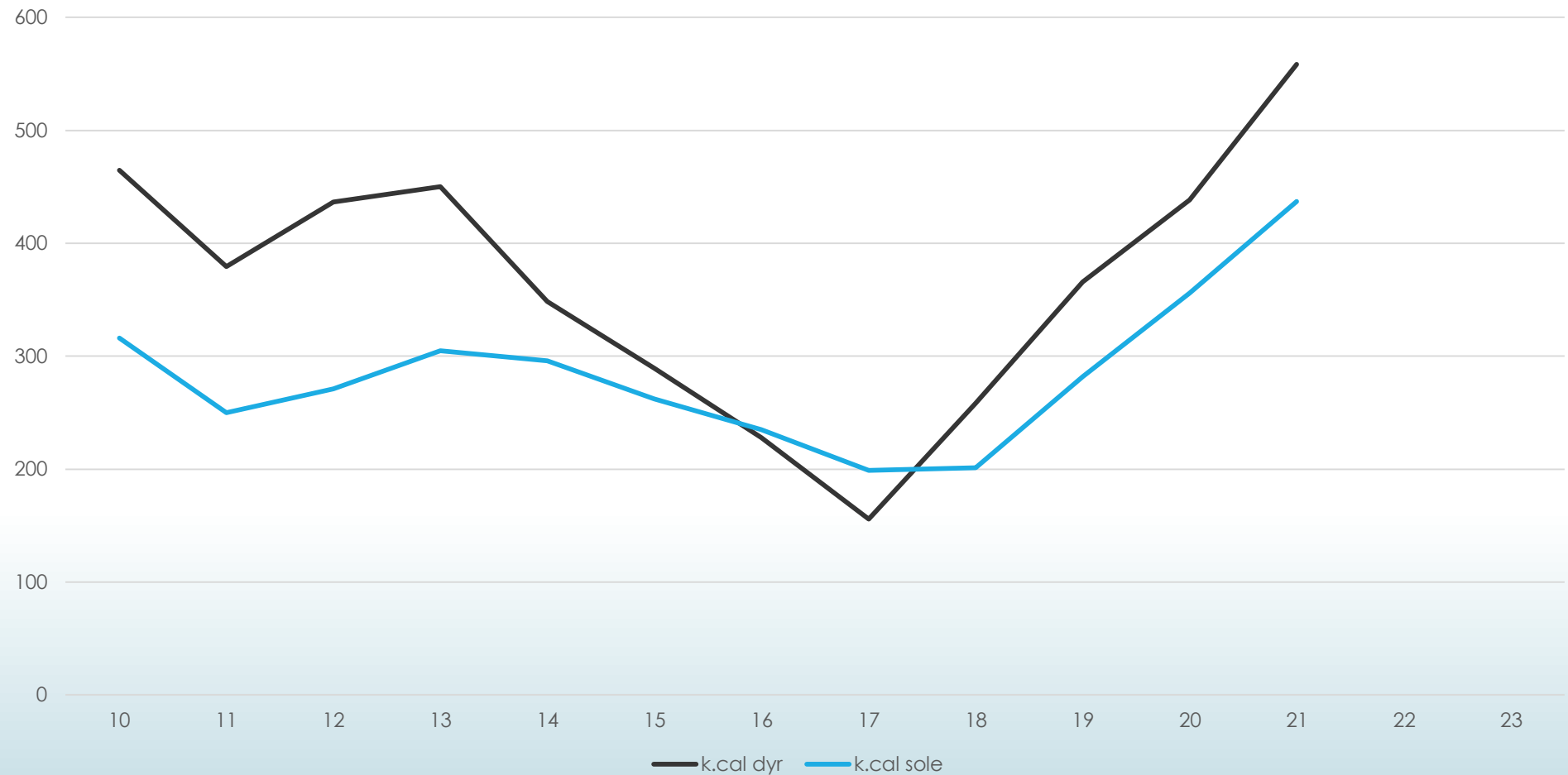
Diarre med forøget dødelighed

Foderstyrke forår

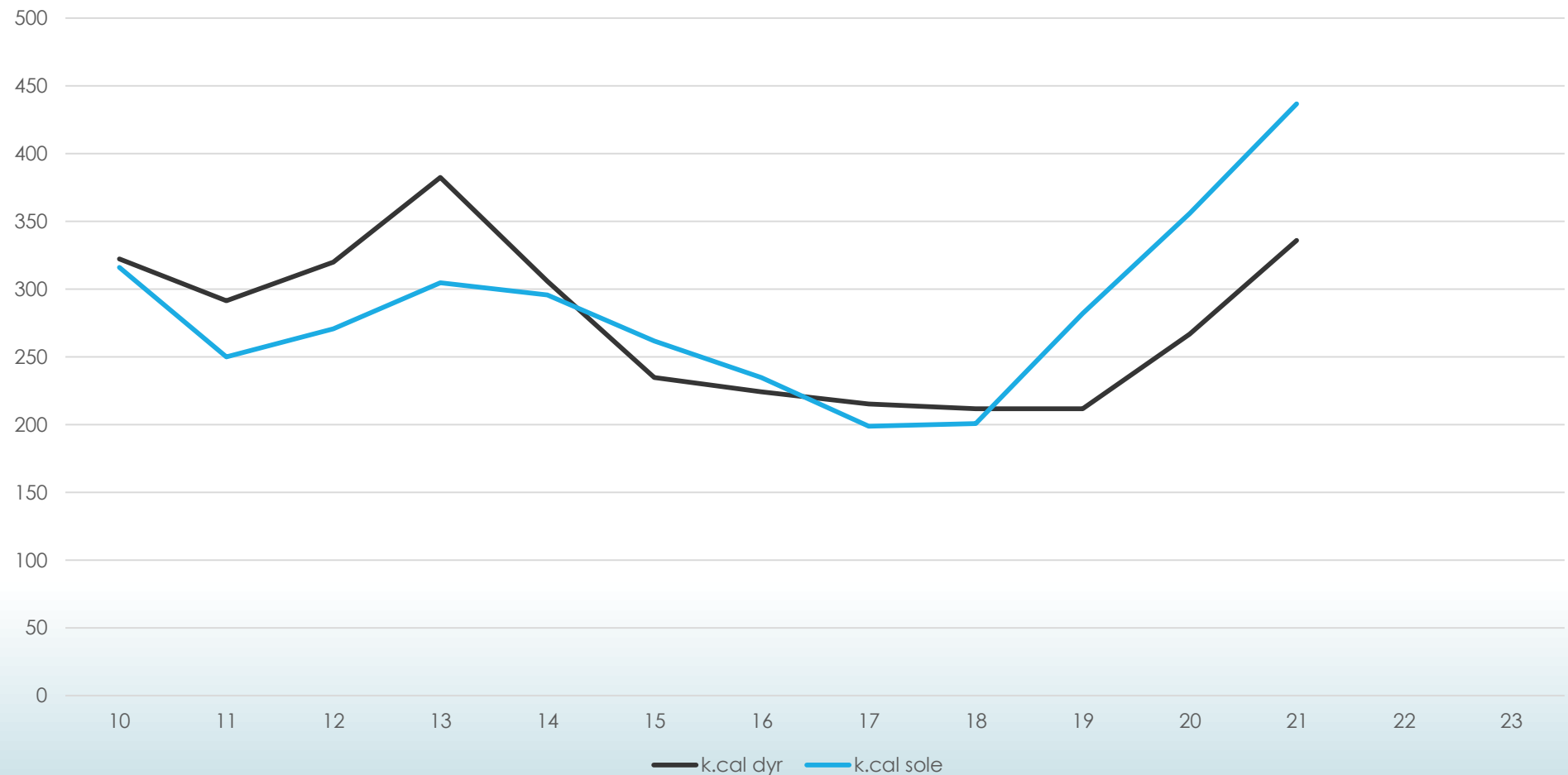
Diarre med høj dødelighed

Foderstyrke forår

Tab af 1,2 hvalp pr tæve

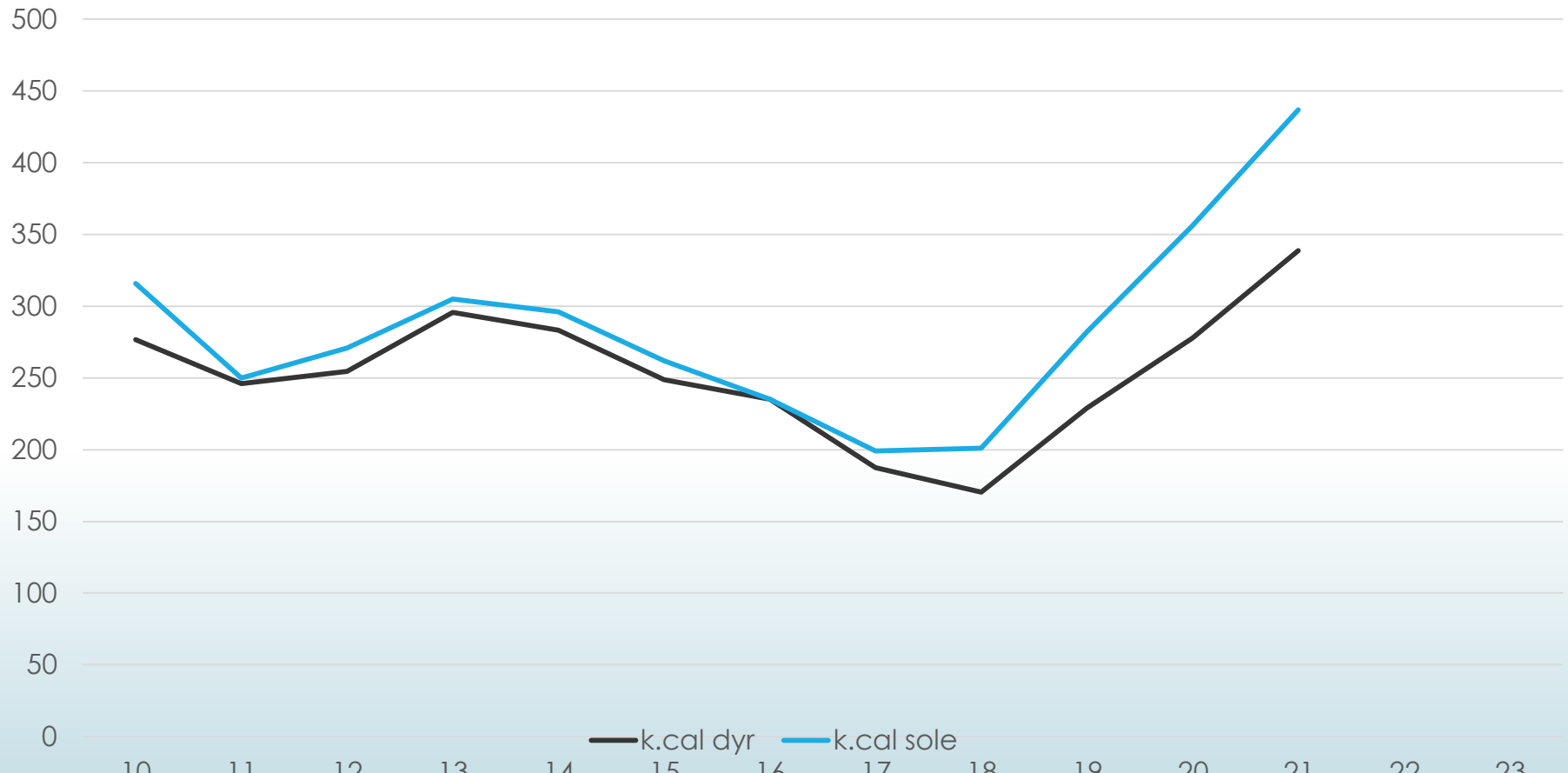
Foderstyrke forår

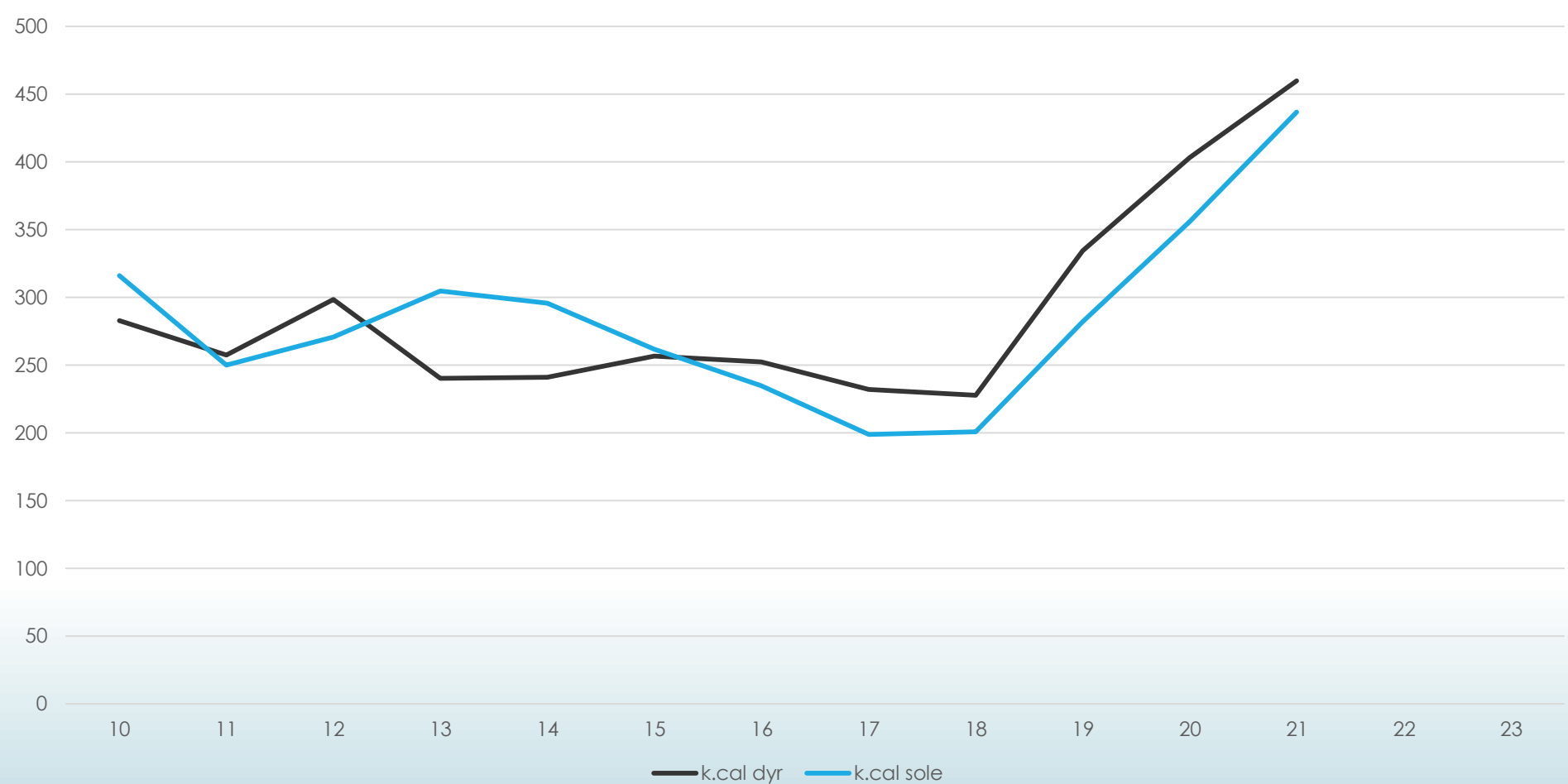
Fedtlever hos tæver slut maj

Foderstyrke forår

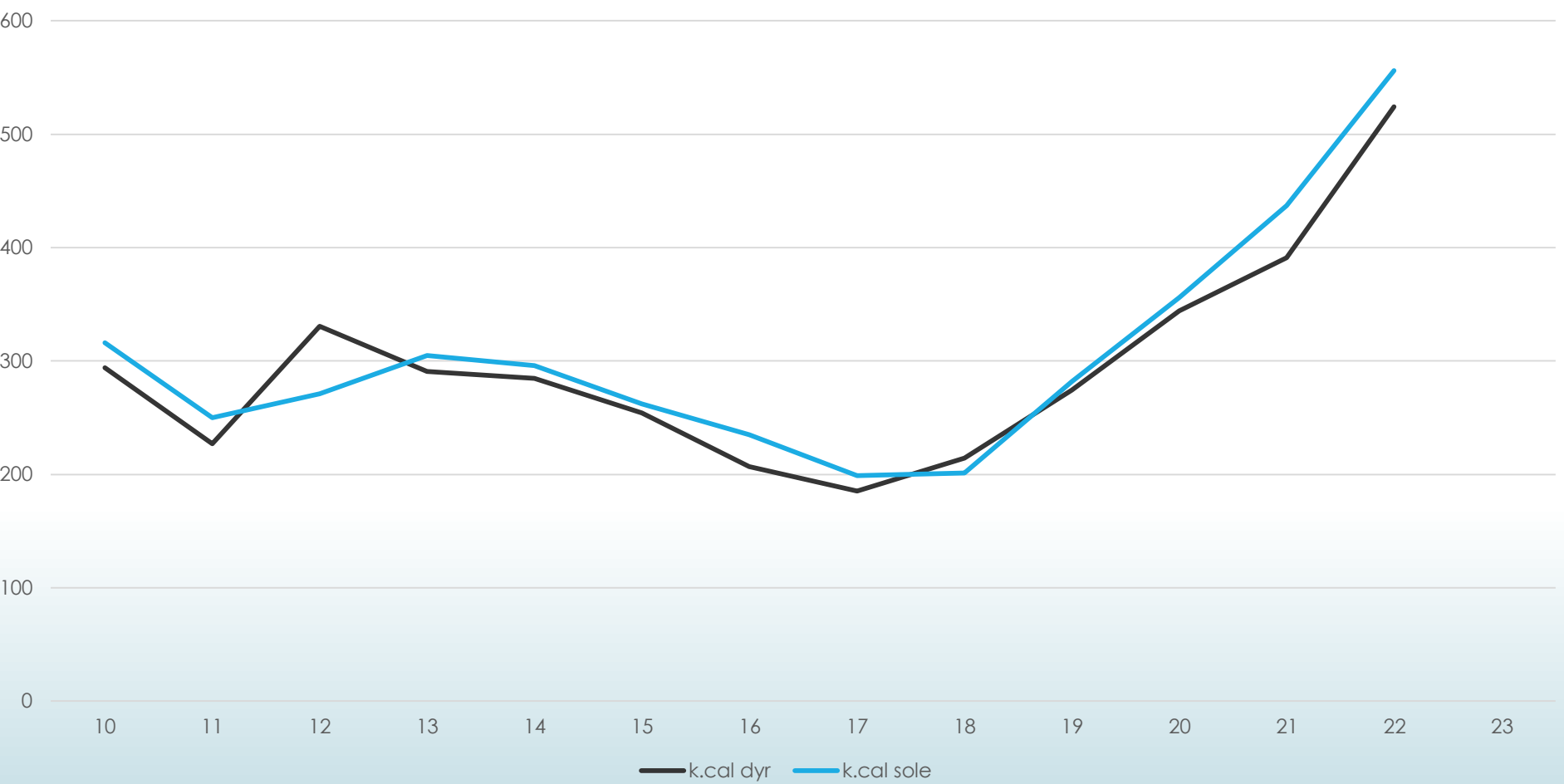
Lavt hvalperesultat, lille kuld str.

Foderstyrke forår

6,5 hvalp udsat – ingen problemer

Foderstyrke forår

Kan vi se et mønster

- ▶ 17/22 avlere vidste ikke præcist, hvordan de fodrede sidste forår.
- ▶ Få farme har en strategi, der tager udgangspunkt i et antal gram eller kcal pr tæve, de styrer på dyrenes aktivitet og hvad, de mener, er rigtigt.
- ▶ 5/22 farme rammer helt forbi deres eget mål.
- ▶ 2/22 farme har en sikker opfattelse af, hvad niveau for vedligehold er på egen farm.
- ▶ 1/10 farme med øger dødlighed/diarre hos hvalpe, brugte mere foder i maj, sammenlignet med gennemsnit af Sole farmpanel.
- ▶ Stort set alle, der reelt fodrer restriktivt, ved ikke, hvor de ligger til forhold af gennemsnit på fodercentralen.
- ▶ Risiko for meget forskelligt foderniveau, hvis man kun bruger dyrets aktivitet som indikation for foderstyrke ved fodring.

Anbefaling til fodring

- Projektet er ikke egnet til i detaljer at sige, hvad der er rigtigt og forkert.
- Der er meget stor forskel i foderniveau mellem farmen.
- En tendens til at problemfarme fodre stærkt i marts og svagt slut april.
- Tendens til at fodring op til fødsel med mindre end 175 kcal dagligt/tæve som gennemsnit på farmen udgør en risiko.
- Fodring med et niveau væsentligt under fodercentrals gennemsnit i perioden efter fødsel er en risiko..
- Lad ikke frygten for fødselsproblemer og diarre hos hvalpe styre fodringen ud i ekstremt lave mængder.

Fremtiden?

- Avlere er meget positive overfor projektet, de ser værdi i at evaluere inden næste sæson.
- Dyrlægenes perspektiv er at få et mere robust grundlag for rådgivningen.
- Stor værdi i at kunne sammenligne farme objektivt.
- Rådgivningens processen bliver klart mere kvalificeret, når der er facts på bordet.
- Vigtigt at det ikke bliver for "teknisk"
- Der er et perspektiv i at sikre, at en valgt strategi bliver fulgt.
- Perspektivet kunne være, at alle foderdata kunne trækkes via fodercentralen, så præcise foderkurver kunne udskrives på daglig basis til den enkelte farm